

Київська Русь
кін. X – поч. XI
ст.

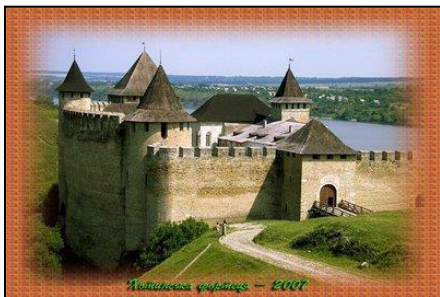
Київська
Русь
XI – XIII ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в XVI
ст.

Укр. землі в пер.
пол. XVII ст.

**УСІМ, ХТО СКЛАДАТИМЕ ЗНО З ІСТОРІЇ
УКРАЇНИ:**

**ПАМ'ЯТКИ АРХІТЕКТУРИ
ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО
МИСТЕЦТВА, ОБОВ'ЯЗКОВІ ДЛЯ
РОЗПІЗНАВАННЯ
АБІТУРІЄНТАМИ**

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. XVIIст.

Укр. землі в XVII-
перш.пол.XVIII
ст.

Укр. землі в
другій пол.
XVIII ст.

Укр. землі в
першій пол.
XIX ст.

Укр. землі в
другій пол.
XIX ст.-XX ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Софійський собор у Києві

Собор святої Софії — пам'ятка архітектури і монументального живопису ХІ-ХVІІІ ст., одна з небагатьох уцілілих споруд часів Київської Русі.

Софійський собор був однією з найбільших будівель свого часу. 1934 р. територія Софійського монастиря оголошена Державним історико-архітектурним заповідником. У 1990 р. ансамбль Софійського монастиря занесено до Переліку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

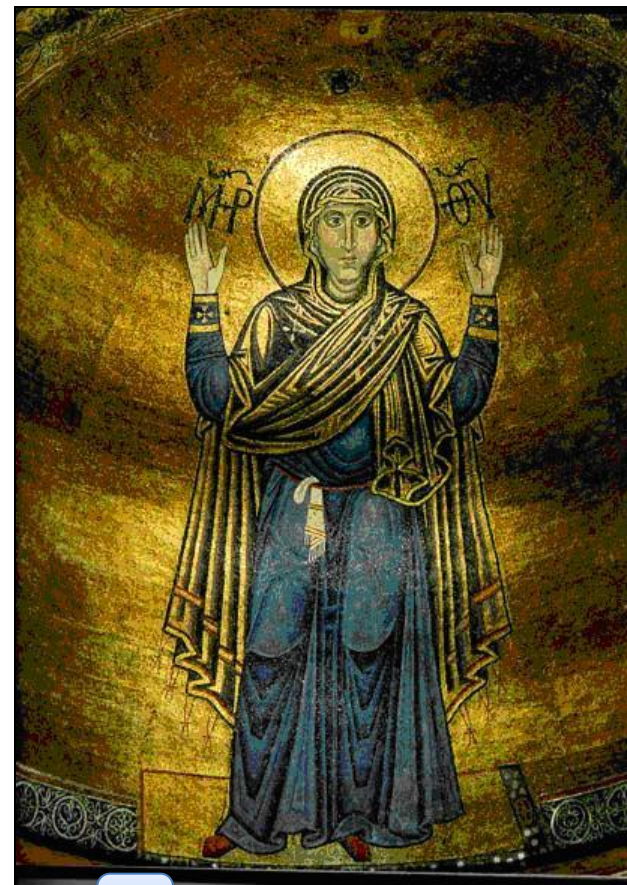
Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Мозаїки Богоматері Оранти та Христа Вседержителя в Софійському соборі

Серед внутрішнього декору Софійського собору особливу цінність становлять мозаїки ХІ ст., які прикрашають головні частини храму. Палітра мозаїк собору налічує 177 відтінків

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Спасо-Преображенський собор у Чернігові

Спасо-Преображенський собор було закладено 1036 р. князем Мстиславом Володимировичем, а закінчено за часів князя Святослава Ярославича. У плані являє собою прямокутник, поділений двома рядами стовпів на три нави, завершені на сході трьома півкруглими апсидами, з 5 банями. Об'ємно-просторова композиція собору на давала йому форми піраміди. Пізніше споруду храму було реконструйовано: зроблено тамбури з бароковими декоративними фронтонами, бокові закомари, добудовано північну й південну башти зі шпилями. Від первісного декоративного оздоблення собору збереглися різьблені шиферні парапети на хорах, фрагменти фресок ХІ ст.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Євангеліст Лука. Мініатюра з Остромирового Євангелія. 1056 - 1057

Остромирове Євангеліє —
найдавніший східнослов'янський
рукопис, написаний 1056-1057 рр. Із
мініатюр Євангелія краще за інші
збереглося зображення євангеліста
Луки, який, за церковним переказом,
був першим іконописцем.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

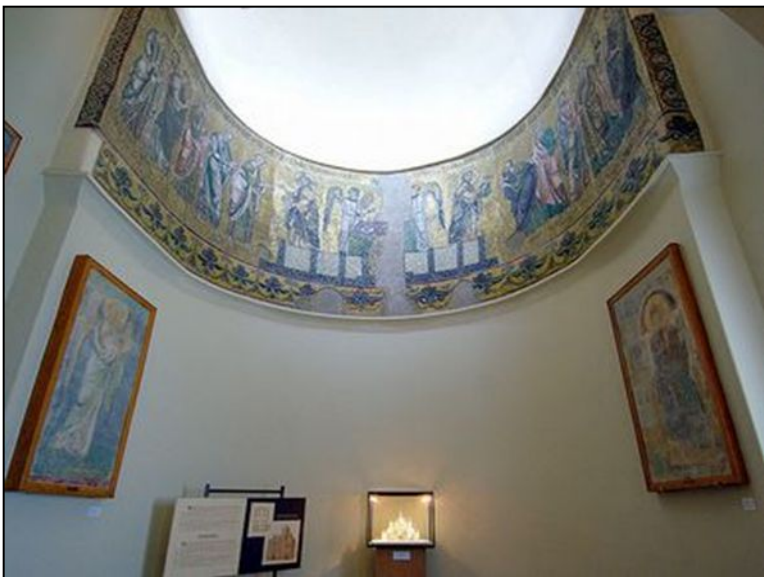
Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Мозаїчна композиція «Євхаристія» з Михайлівського Золотоверхого собору.

1108 - 1113

Мозаїчна композиція «Євхаристія», яка оповідає про встановлення Ісусом Христом на Таємній Вечері таїнства святого причастя, — справжній шедевр. Зі слов'янських написів на мозаїках видно, що виконували їх не грецькі, а київські майстри. Вірогідно, що тут попрацював знаменитий Алімпій, чернець та іконописець.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

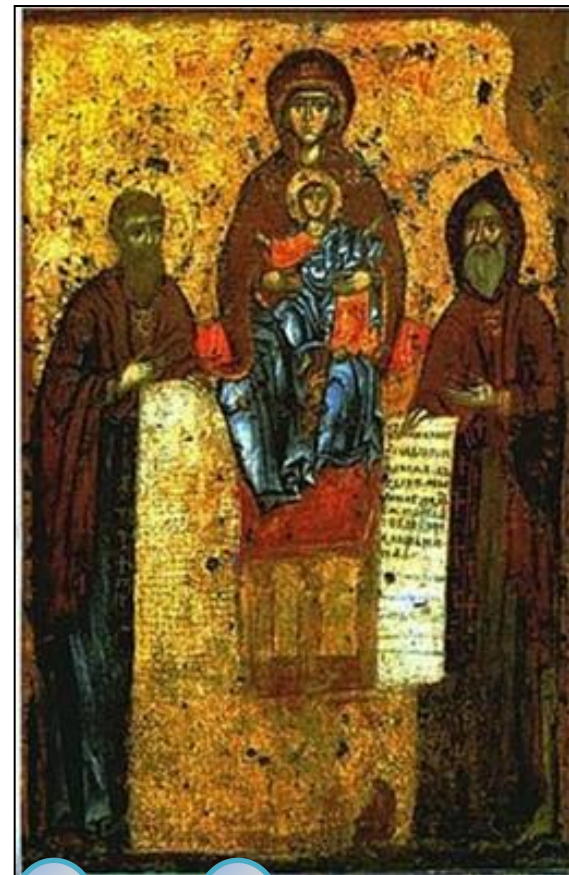
Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Свенська ікона Богородиці зі святыми Антонієм та Феодосією Печерськими. Початок ХІІ ст.

Свенська ікона Божої Матері була написана преподобним Алімпієм Печерським. Це найдавніша оригінальна українська ікона з монастиря поблизу Брянська. На іконі зображена Божа Матір, що сидить на престолі, на колінах у неї Ісус. Праворуч від трону стоїть преподобний Феодосій, а ліворуч — преподобний Антоній Печерський.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

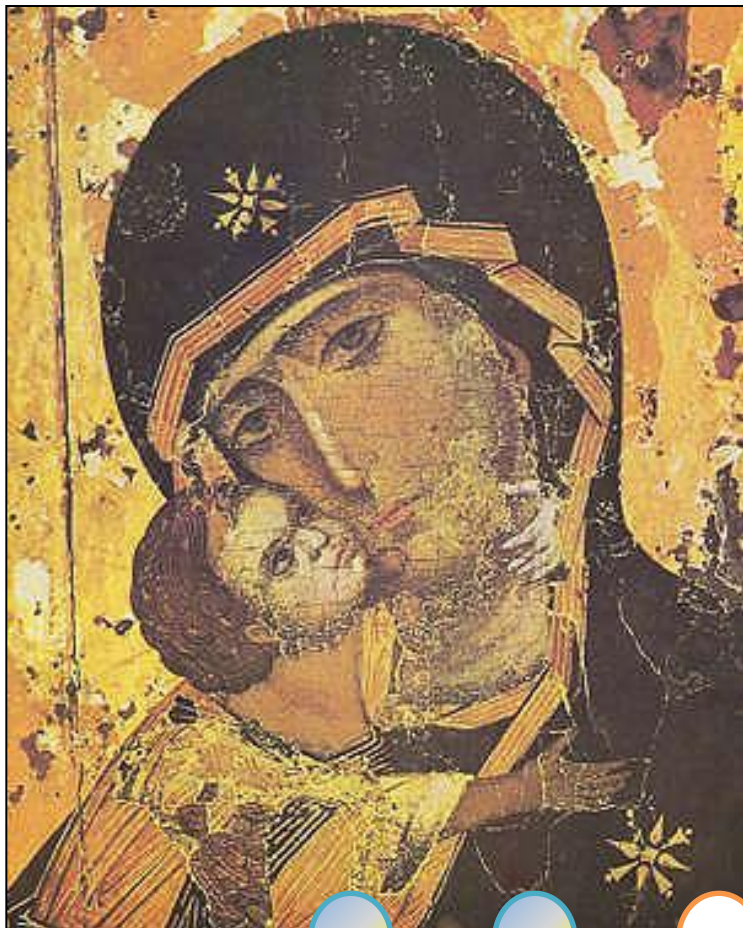
Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Вишгородська ікона Богородиці (візантійська традиція).

Перша пол. ХІІ ст.

Справжня назва цієї ікони не Володимирська, а Вишгородська. За переказами, на Русь ікону було привезено з Візантії в середині ХІІ ст. як подарунок Юрієві Долгорукому від константинопольського Патріарха. Вона прикрашала храм святих Бориса і Гліба у Вишгороді неподалік Києва, звідки Андрій Боголюбський вивіз її до Володимира-на-Клязьмі, де вона й була перейменована на Володимирську.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

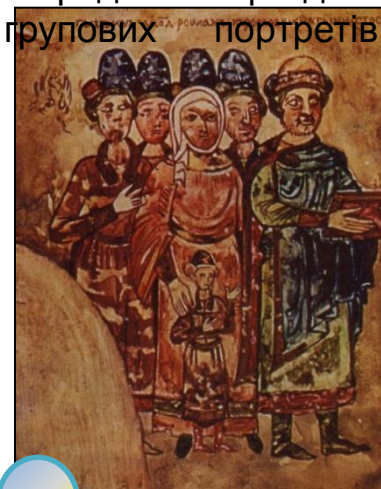
Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Родина князя Святослава Ярославовича

«Ізборник Святослава» — одна з найдавніших пам'яток писемності Київської Русі. Це чудово оформлений рукопис, який відзначається високою якістю пергаменту, ретельним кирилівським письмом та мистецтвом оздоблення. На другому аркуші цієї книги вміщено мініатюру, на якій зображено Святослава Ярославовича з родиною. Це один з перших давньоруських групових портретів реальних людей.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Успенська соборна церква Києво- Печерського монастиря.1073-1087

Собор Успіння — одна з найдавніших споруд Києво-Печерського монастиря — був зведений ХІ ст. Протягом наступних століть головну церкву монастиря неодноразово переробляли. У своєму остаточному вигляді Успенський собор став одним з останніх найбільш успішних досягнень українського бароко. Під час фашистської окупації Успенський собор було підірвано. Згідно з Указом Президента України Успенський собор було відбудовано 2000 року.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

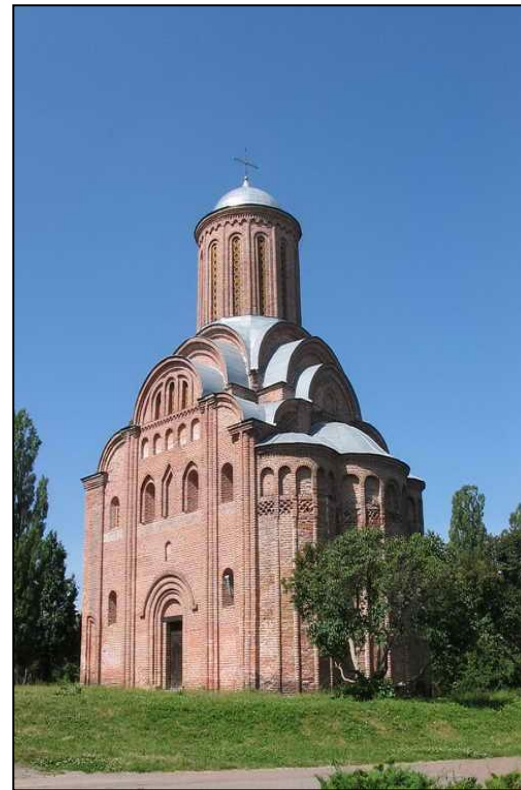
Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

П'ятницька церква в Чернігові. Кін. ХІІ ст.

П'ятницька церква в Чернігові — унікальний витвір майстрів останнього періоду давньоруської архітектури. Церква була названа на честь святої Параскеви-П'ятниці, покровительки торгівлі, сільського господарства, родини. Головна особливість архітектури храму: оригінальне рішення перехід від прямокутної основи до барабана за допомогою триступінчастих арок — закомар.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

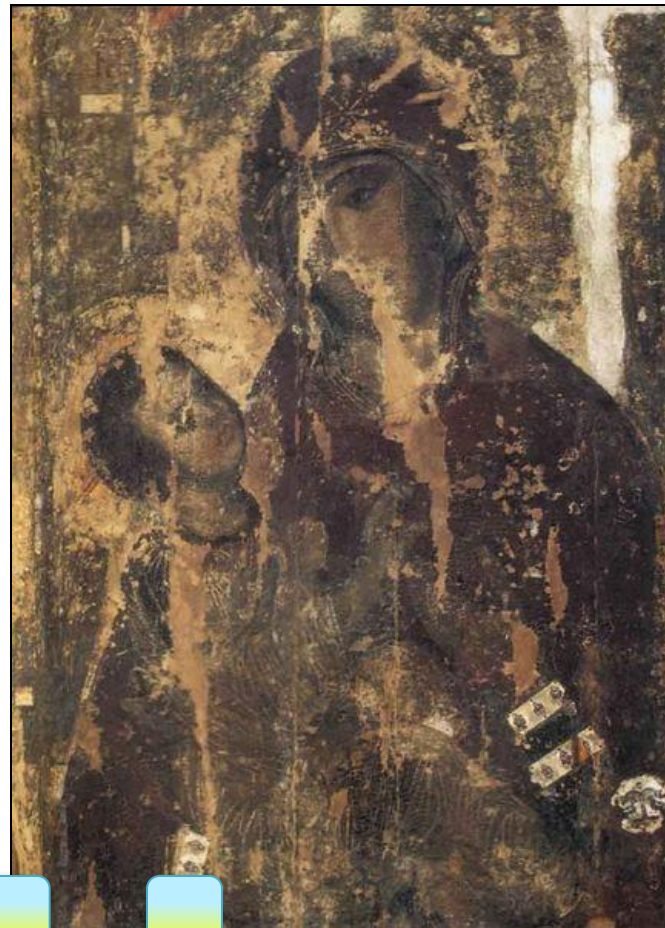
Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Холмська ікона Богородиці

2000 р. на Волині було віднайдено шедевр константинопольського малярства ХІ—ХІІ ст. — Холмську ікону Богородиці. Вона написана олійними фарбами на кипарисових дошках у візантійському стилі. На іконі збережено 70 % авторського живопису.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

**Успенський собор у Володимирі-
Волинському**

Свято-Успенський собор у Володимирі-Волинському — єдина пам'ятка на Волині доби Київської Русі, що збереглася до нашого часу. Був збудований князем Мсти славом Ізяславичем 1160-1161 рр. за типом шестистовпного хрестовокупольного одностовпного храму, що свідчить, що його зводили київські будівничі. Стіни храму гармонійно розчленовані арками на півколонках; храм мав фрескові розписи. На 1829 р. він являв собою суцільну руїну — обвалились склепіння і купол. Своїм відродженням собор завдячує турботам відкритого у грудні 1887 р. у Володимирі-Волинському Свято-Володимирського братства.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Дорогобузька ікона Богородиці

Ця ікона є найвидатнішою і найхарактернішою пам'яткою малярської культури Княжої доби. Її було винайдено в середині 80-х рр. ХХ ст. в Успенській церкві в с. Дорогобужі на Волині. Ця ікона, яку датовано орієнтовно 1300 р., на сьогодні є найбільш раннім твором волинського малярства з усіма властивими йому прикметами. Найбільшою різницею відмінністю в усіх типах і видах таких ікон є композиційне розміщення постаті Божої Матері. Вона зображена прямо, гордовито, велично. Погляд великих очей спрямований на глядача, обличчя спокійне, врівноважене. Постаць Дитини має фронтальне зображення голови з легким поворотом очей до Матері. Збережена візантійська манера письма.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Церква святого Пантелеймона в Галичі

Єдиний храм Княжої доби, що зберігся до наших днів, розташований за три кілометри від сучасного Галича. Храм св. Пант.— це монументальна хрестобанна церква зі зразками вишуканого білокам'яного різьблення і численними рисунками та графіті на стінах. Спорудження храму було закінчено 1194 р. Він був розташований у центрі добре укріпленого городища.

Найбільшого руйнування завдала пам'ятці Перша світова війна.

Після реставрації, яка завершилася 1926 р., церкві повернули її майже попередній вигляд, що зберігся до нашого часу.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Вежа в с. Стопв поблизу Холма. Середина ХІІІ ст.

Руїни середньовічної вежі розташовані у селі Стоп'є на відстані 8 кілометрів від Холма (Польща). Найстаріша мурована будівля на теренах сьогоденної Східної Польщі, що не має відомих аналогів. Вірогідно, її заклав князь Данило Галицький біля дороги до його стольного Холма на штучно насипаному пагорбі.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

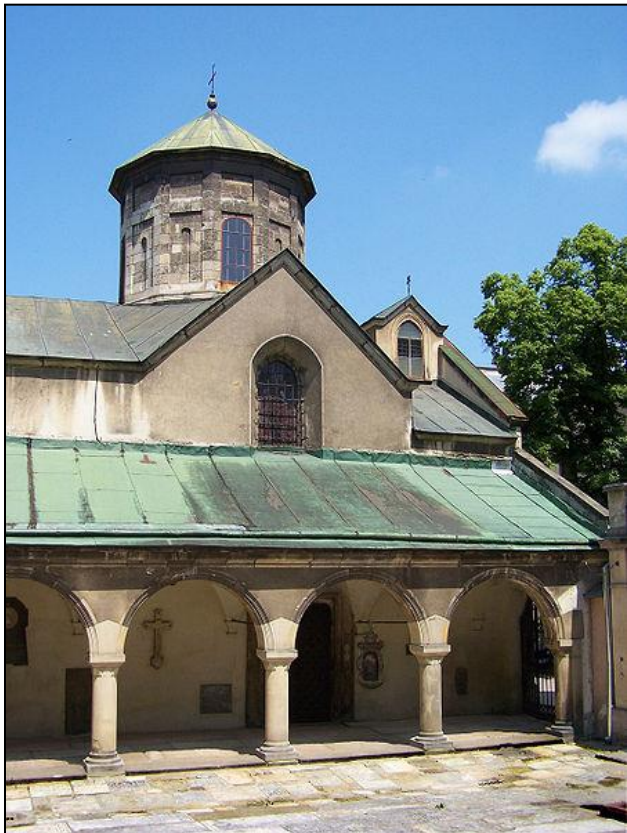
Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Вірменський собор у Львові

Вірменський кафедральний собор Успіння Пресвятої Богородиці — пам'ятка архітектури національного значення, єдиний храм Вірменської апостольської церкви в Західній Україні.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Верхній замок у Луцьку. Друга половина ХІV ст.

Замок Любарта або Луцький замок — верхній замок сучасного Луцька є одним з найбільших і найдавніших в Україні замків. Висота стін становить близько 12 метрів над валом, їхня товщина сягає 3 метрів. Загалом для зведення замку було використано до 5 млн цеглин

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Кам'янець-Подільська фортеця

Будівництво Кам'янець-Подільської фортеці розпочалося ще в ХІ ст. і тривало протягом декількох століть. Сучасного вигляду споруда набула в середині ХVІ ст. зусиллями будівельників під керівництвом Іова Претвича.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Хотинська фортеця

Упродовж 1250-1264 років Данило Галицький збудував Хотинську фортецю на місці Хотинського форту. Навколо неї було зведено семиметрову кам'яну стіну та рови шириною до 6 метрів. У північній частині фортеці звели нові невеликі укріплення. У ХІV ст. було зведено прикрашений геометричними орнаментами мур завширшки 5-6 і висотою 40 метрів і три башти. Саме у такому вигляді Хотинська фортеця збереглася до нашого часу.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Покровська церква- фортеця в с. Сутківцях

У селі Сутківці у Хмельницькій області збереглася унікальна церква-фортеця. За архітектурою і плануванням вона не має аналогів в усій Європі (в неї можна було витримати оборону). Церква має два поверхи. Перший поверх — власне церква з товстими стінами (3 м, як у замках). На другому поверсі — оборонні, захисні вежі, що мали бійниці для обстрілу простору навколо церкви й машикулі (отвори під дахом церкви). Особливістю цієї церкви є стовп посеред церковної зали, за яким із дверей не видно навіть іконостасу.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Ікона Богородиці з
пророками
з церкви у Підгородцях

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

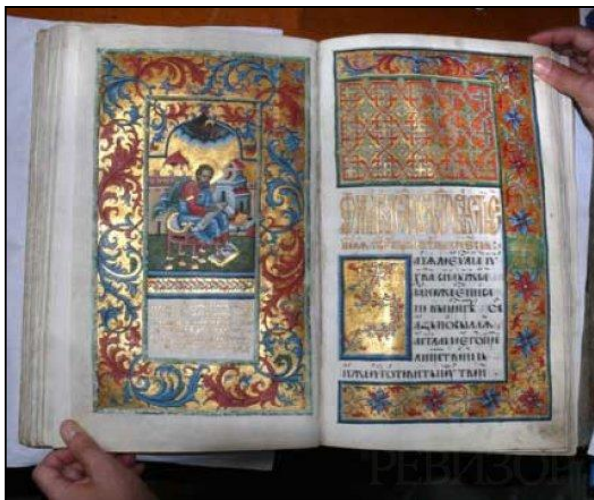
Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Мініатюри Пересопницького Євангелія.

Пересопницьке Євангеліє — визначна
пам'ятка староукраїнської мови та
мистецтва ХVІ ст.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Церква Зішестя Святого Духа в Потеличі

Дерев'яна церква Святого Духа (1502) була збудована в с. Потелич. Тризрубна, двоголова з піддашшям на випусках вінців і кронштейнах, церква складається з майже квадратного центрального зрубу, до якого приєднуються із заходу квадратний бабинець, а зі сходу гранений п'ятистінний зруб з невеликими нішами з півночі і півдня. Церква належить до визначних споруд галицької школи народної архітектури.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Успенська церква та вежа Корнякта у Львові

Успенська (Волоська) церква у Львові була збудована у 1591-1629 рр. за планом Павла Римлянина за участі Войцеха Капиноса і Амвросія Прихильного на замовлення Львівського братства.

Вежа була збудована як дзвіниця Успенської церкви і виконувала роль оборонної споруди. Побудована за проектом архітектора Петра Барбона за участі Павла Римлянина у 1572-1578 роках коштом купця Костянтина Корнякта.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Меджибізький замок

Пам'ятка фортифікаційної архі - тектури ХVІ ст., що знаходиться у селищі Меджибіж Хмельницької області, виконана у стилі рене -санс.

Подрібнену на муку цеглу домішували до вапняного розчину, який використовували для мурування стін. Через це замок набув злегка рожевого кольору.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Будинок Корнякта у Львові

Палац — пам'ятка ренесансної архітектури — споруджений 1580 р. на замовлення купця Костянтина Корнякта. Його було зведено на площі Ринок у Львові. Фасад має шість вікон — такий привілей спеціальним декретом дозволив король Стефан Баторій. Авторами палацу були італійські архітектори Петро Барбон та Павло Римлянин.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

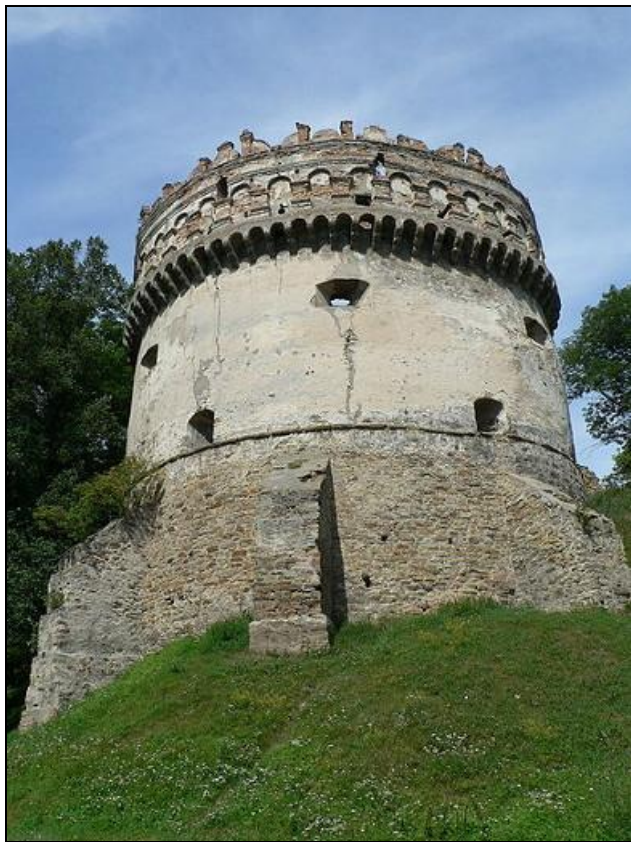
Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Острозький замок

Замок розташований на вершині 20-метрового пагорба, у селищі Острог Рівненської області. Протягом ХІУ-ХУІ ст. був родовим гніздом князів Острозьких — найбагатших магнатів тогочасної Речі Посполитої. Сьогодні ансамбль замку складається з Вежі Мурованої, Круглої башти, Богоявленського собору, надбрамної дзвіниці і фрагментів стін.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Євангеліст Лука.

Гравюра зі львівського «Апостола»

Із поширенням друкарства мініатюри заступає граверство. Однією з найдавніших вважається гравюра «Апостол Лука», автором якої, як припускають деякі дослідники, є Л. Пилипович. Гравюра була вміщена в книзі «Апостол» 1574 р. — першому на друкованому в українських землях творі. Видав «Апостола» визначний російський та український першодрукар Іван Федоров (Федорович) у власній, організованій близько 1572 р. друкарні у Львові.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Ікона «Успіння Богородиці»

ХІV-ХV ст. були часом розквіту української ікони, періодом найвищих досягнень в іконописанні. Перші ікони з авторським підписом дійшли до нас із ХVІ ст. Це ікони перемишльського маляра Олексія Горошковича від 1547 р. — '«Богородиця Одигітрія з пророками» та «Успіння» з церкви Собору архангела Михаїла у Смільнику.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

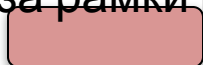
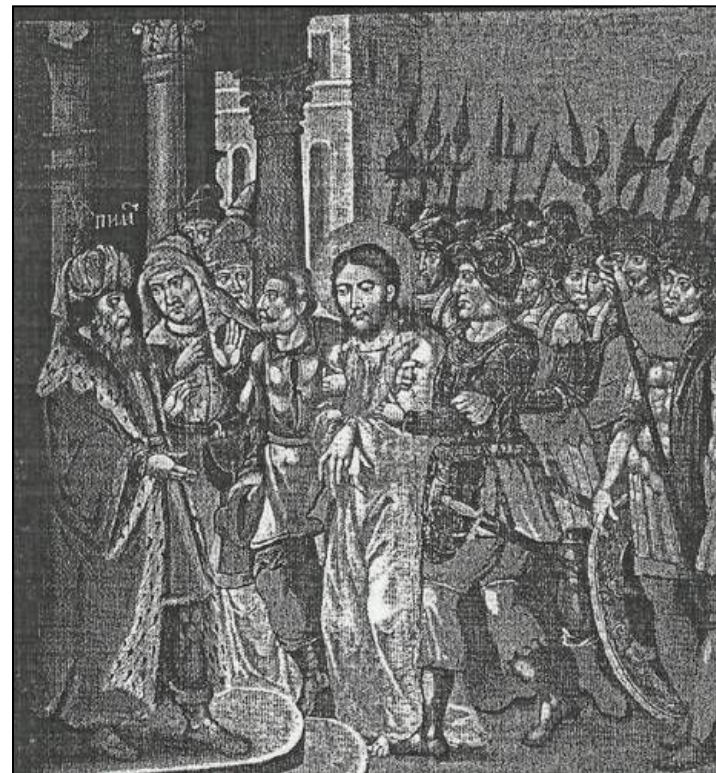
Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Ікона «Христос перед Пілатом» М. Петраховича з Успенської церкви у Львові

М.Петрахович продовжив започатковані ренесансні підходи до пізнання світу та людини. У пасіях (страстях) Петрахович вільно використовував гравюри Біблії Піскатора. Але Петрахович прагнув конкретніше розкривати історичні події, якими він вважав євангельські сцени, що виходило за рамки канонів іконопису.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

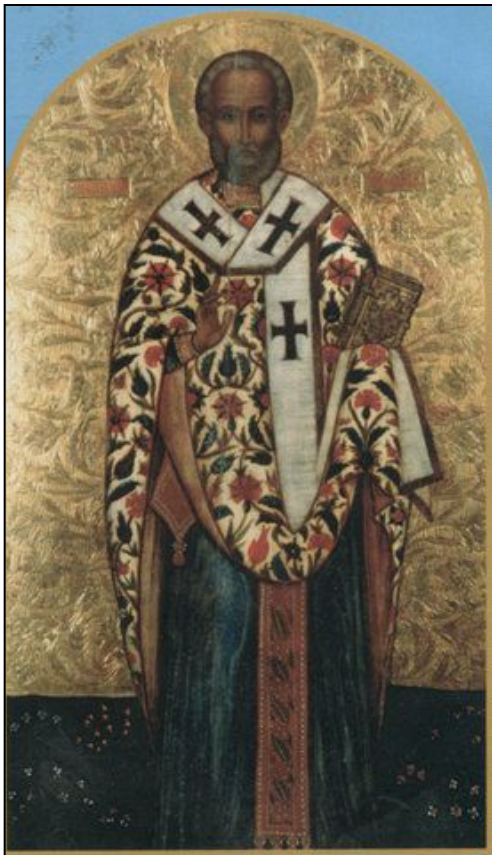
Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Ікона «Святий Миколай» з київської церкви святого Миколая Набережного

Легенда розповідає про подружжя, яке повертались з паломництва у човні. Дорогою жінка упустила у воду немовля. Батьки звернулись до св. Миколая з проханням про допомогу. Наступного ранку дитина була знайдена неушкодженою на податях Софії Київської під іконою св. Миколая. Навпроти того місця Дніпра, де тонула дитина, спорудили храм Миколи Набережного. У ньому зберігається ікона святого Миколая, відома під назвою «Миколи Мокрого», що була першою чудотворною іконою на Русі.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Замок у Підгірцях (Львівщина)

Пам'ятка архітектури епохи Ренесансу (село Підгірці, Бродівський р-н, Львівська обл.). Замок було збудовано протягом 1635-1640 років під керівництвом архітектора Андреа дель Аква. Є одним із найкращих в Європі зразків поєднання ренесансного палацу з бастионними укріпленнями.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Троїцький Межиріцький монастир-фортеця поблизу Острога

Свято-Троїцький чоловічий монастир був заснований монахами Києво-Печерської лаври (про нього вперше згадано в літописах ХІІІ ст.). В архітектурі тут були поєднані давньоруські традиції з готикою і ренесансом. За легендами Межиріцьку фортецю по'єднував підземний хід із замком Острога.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Портрет князя Криштофа Збараського

Криштоф Збараський (1580-1627) —
будівничий замку в м. Збараж,
кременецький староста, коронний
конюший. Його портрет — один з
найдавніших портретів в історії
українського живопису.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Портрет Петра Конашевича-Сагайдачного

У першій половині ХVІІ ст. були популярними поетичні твори, що створювали на смерть і похорони будь-кого зі знатних людей. 1622 р. у Києво-Печерській друкарні було видано твір ректора Київської братської школи Касіяна Саковича «Вірші на жалісний погреб шляхетного рицаря Петра Конашевича-Сагайдачного», у яких він уславив заслуги гетьмана у захисті батьківщини. «Вірші» містять портрет гетьмана та картину про взяття козацькими чайками Кафи. Обидві гравюри засвідчують про відхід від візантійської іконографії і поширення західноєвропейських впливів.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Портрет Богдана Хмельницького

Гравюру голландця Вільгельма Гондіуса (бл. 1602 — р. с. невід.) другої половини ХVІІ ст. вважають одним з головних портретів гетьмана Богдана Хмельницького, виконаним з картини невідомого художника 1651 р.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Ікона «Покрова Богородиці» із зображенням Богдана Хмельницького

На іконах Козацької доби Богородицю зображують в національному українському вбранні на тлі золоченого різьбленого рослинного орнаменту. Образів Покрови збереглося чимало. У нижній частині таких ікон подавали реалістичні зображення представників козацької старшини, отаманів, гетьманів. Збереглася ікона Покрови Богородиці із зображенням Богдана Хмельницького. Походить із Покровської церкви с. Дешки Канівського повіту (тепер Богуславський район Київської обл.).

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Іллінська церква в Суботіві

Церква в селі Суботів Чигиринського району Черкаської області збудована 1653 р. (за іншими даними 1656 р.) за наказом гетьмана Богдана Хмельницького як родова церква-усипальниця.

Коли 1657 р. Хмельницький помер, його поховали в цій церкві. Іллінська церква є прикладом національного архітектурного стилю доби козацького Відродження.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Троїцький собор Густинського монастиря

Початки Густинського монастиря (Чернігівщина) сягають 1600 року. Засновником його був ченець Йоасаф. 1671-го року в обителі згорів головний Троїцький храм і вирішено було відбудувати його в цеглі у стилі бароко. Сталося це за гетьманування Івана Самойловича. Невідомий архітектор застосував надзвичайно ефектний і, здається, унікальний для архітектури Гетьманщини прийом: у західну частину собору було вмонтовано двох'ярусну систему «глядацьких лож» для поважних прихожан.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІ ст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

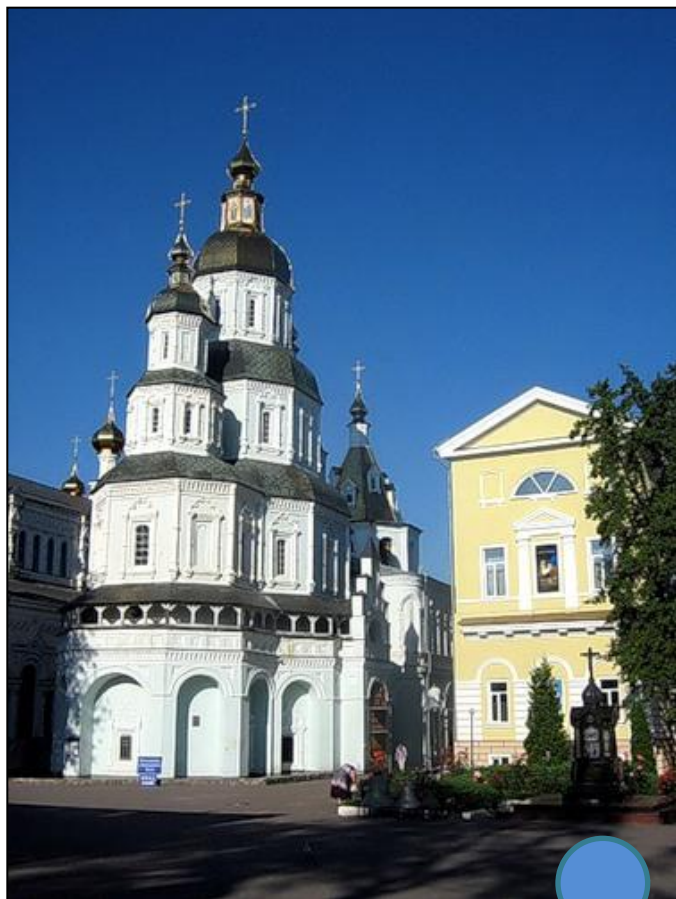
Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Покровський собор у Харкові

Собор Покрови Пресвятої Богородиці є єдиним фрагментом забудови Харківської фортеці ХVІІ ст., який дійшов до наших часів. Побудований у стилі козацького українського бароко ізюмськими майстрами. Харківський Покровський собор є найдавнішою кам'яною спорудою Слобожанщини. Він має унікальне композиційне рішення. На думку фахівців, собор майже повністю повторює українську дерев'яну тричастинну церкву, є синтезом ідей й конструкцій дерев'яного зодчества та кам'яної архітектури. Собор має два поверхи: знизу — зимовий, теплий, храм, зверху — літній, холодний. Верхня церква майже цілком повторює нижню. Фасади собору багато прикрашені наличниками, напівколонками, карнизами.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІ ст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

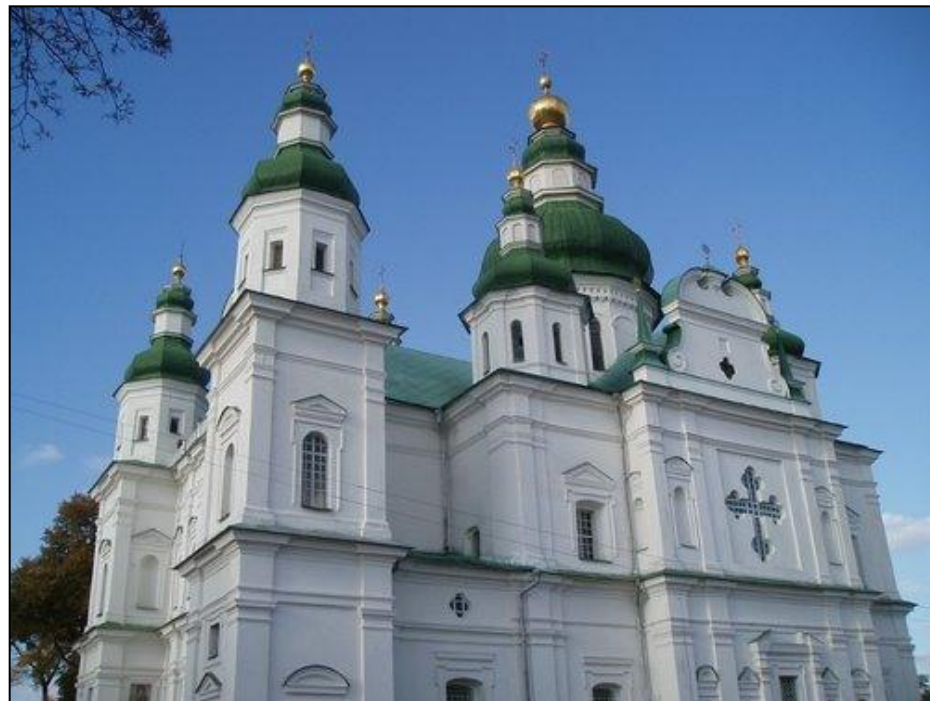
Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Троїцький собор Троїцько-Іллінського монастиря в Чернігові

Був закладений 1679 р. Лазарем Барановичем за проектом архітектора Іоанна Баптиста. Сучасного вигляду набув у 80-х роках ХХ ст., коли собор було відновлено в первісних формах ХVІІ ст. Побудований в стилі українського бароко. Це тринавовий, шестистовпний, триапсидний храм. За своїм планом успадкував традиції мурованого храмового будівництва княжої Русі. У другому ярусі Троїцького собору над входом виділяється вікно у вигляді православного хреста, що є особливою ознакою чернігівських барокових храмів кінця ХVІІ — початку ХVІІІ ст.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІ ст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

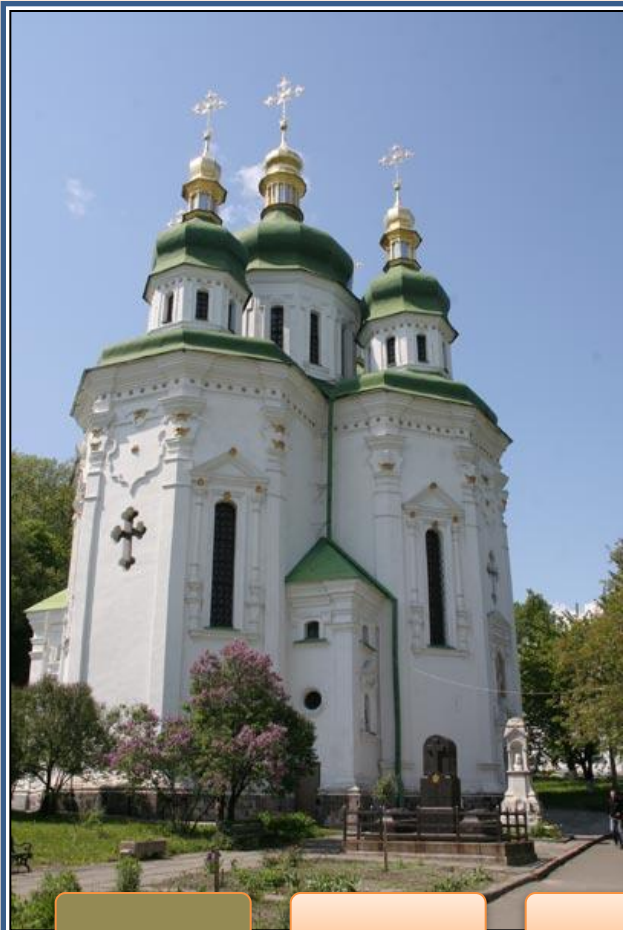
Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Георгіївська церква Видубицького монастиря в Києві

Видубицький Свято-Михайлівський монастир було споруджено у 1070-х рр. Всеволодом Ярославичем на околиці Києва у Видубичах. Сучасний ансамбль монастиря сформувався на зламі ХVІІ-ХVІІІ ст., коли тут було зведено Георгіївський собор, який є центром композиції ансамблю і одним з кращих зразків архітектури українського бароко.

За просторовою структурою Георгіївська церква належить до класичного типу дев'ятидільних п'ятибанних храмів, її вважають найдосконалішою з усіх подібних будівель. Архітектор компенсував розташування собору у глибокій долині, надавши йому вертикально видовжених пропорцій. Фасади визначаються вишуканою бароковою декоративністю.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Ікона «Архангел Михаїл» Івана Рутковича

На Західній Україні до найяскравіших представників епохи українського бароко належить Іван Руткович (р. н. невід. — 1703), визначний український живописець.

Центральна пам'ятка творчості І. Рутковича — іконостас жовківської міської церкви Різдва Христового (1697-1699). Цей іконостас — останній відомий на сьогодні видатний твір майстра.

Творчості Рутковича притаманні світська жанрова інтерпретація релігійних сюжетів, яскравий, насичений колорит ікон (темпера з додаванням масла). «Архангел Михаїл» Рутковича із Жовкви, повністю виконаний у барочній техніці, відрізнявся від традиційного візантійського канону. Святий, зображений на іконі, має людяне світле обличчя з виразними очима. Його поза динамічна, а атрибути наближені до сучасної Рутковичу доби: панцир та меч в архангела подібні до гусарської зброї часів Віденської битви.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Гравюра «Іван Мазепа серед своїх добрих справ» Івана Мігури

Іван Детесович Мігура (р. н. і см. невід.) визначний український гравер кінця ХVІІ — початку ХVІІІ ст. Навчався у Києво-Могилянській колегії, був архідияконом Києво-Печерської лаври, ігуменом Миколаївського Крупицько-Батуринського монастиря на Чернігівщині. Вважають, що на гравюрі Івана Мігури зображено прижиттєвий портрет Мазепа. Гетьман перебуває в оточенні муз, святих і церков, зведених або відреставрованих його коштом. Іван Мазепа доклав значних зусиль для відродження Києва як духовної столиці України, спрямував чималі кошти на церковне та цивільне будівництво в Чернігові, Батурині, Переяславі та Глухові.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Ікона «Вознесіння Богородиці» Йова Кондзелевича

Йов (Іван) Кондзелевич (1667 — бл. 1740) живописець та ієромонах, був провідним діячем Луцького братства. На чолі групи іконописців працював над Богородчанським іконостасом у Манявському скиту. Іконостас був наслідком колективної праці, проте Кондзелевичу належить все найцінніше в ньому, зокрема й ікона «Вознесіння». Не зважаючи на те що Кондзелевич зовсім не торкався святочного ряду, іконостас загалом відбиває його творчу індивідуальність не лише в живописній частині, а й у різьбярській.

Богородчанський іконостас — п'яти-ярусний, із завершенням. Величний твір сакрального мистецтва постав на зламі двох століть, ставши своєрідним завершенням епохи українського іконописання, у якому візантійські традиції органічно переплелися з новими тенденціями кінця ХVІІ ст., витворивши естетику українського бароко.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Портрет Григорія Гамалії

Гамалія Григорій Михайлович (?-1702 рр.) — український військовий діяч другої половини ХVІІ ст. До останнього часу цю роботу називали «Портрет військового товарища Войска Запорозького Василя Гамалії» і датували 1760-ми роками. Але форма і різкі переходи світла й тіні не характерні для епохи рококо. Було встановлено, що на полотні зображений не Василь Гамалія, а Григорій Гамалія. Ця нова дата цілком відповідає героїчному стилю даного портрета. Є думка, що це робота Інокентія (Івана) Щирського.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

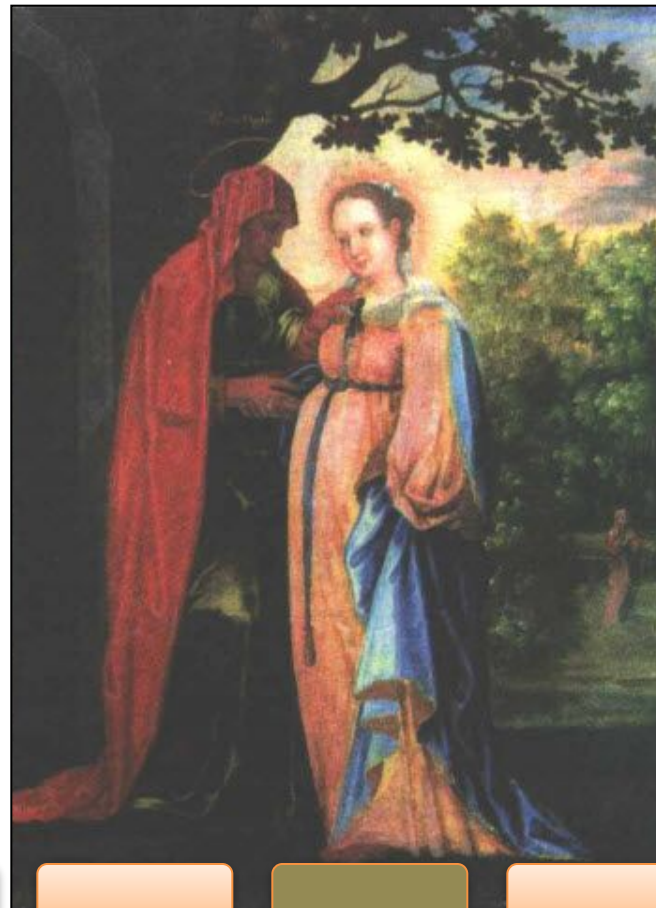
Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Ікона «Зустріч Марії з Єлизаветою» з церкви Покрову Богородиці

Покровську церкву в селі Сулимівка було збудовано стараннями Івана Сулими, гетьмана Запорозького козацтва. 1740 року полковник Семен Іванович Судима (правнук гетьмана) найняв талановитих художників, які створили іконостас церкви. Від цього іконостаса і збереглася ікона «Зустріч Марії з Єлизаветою». Ця ікона є одним із шедеврів українського живопису доби козацького бароко. Її творцями вважають західних художників, які привнесли в українське іконописання елементи жанровості, динаміки, а головне — гарно виписаний задній план. На відміну від канонічних зображень попередніх часів, барокова ікона завжди мала актуальний земний задній план, що наближало її до реальності.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

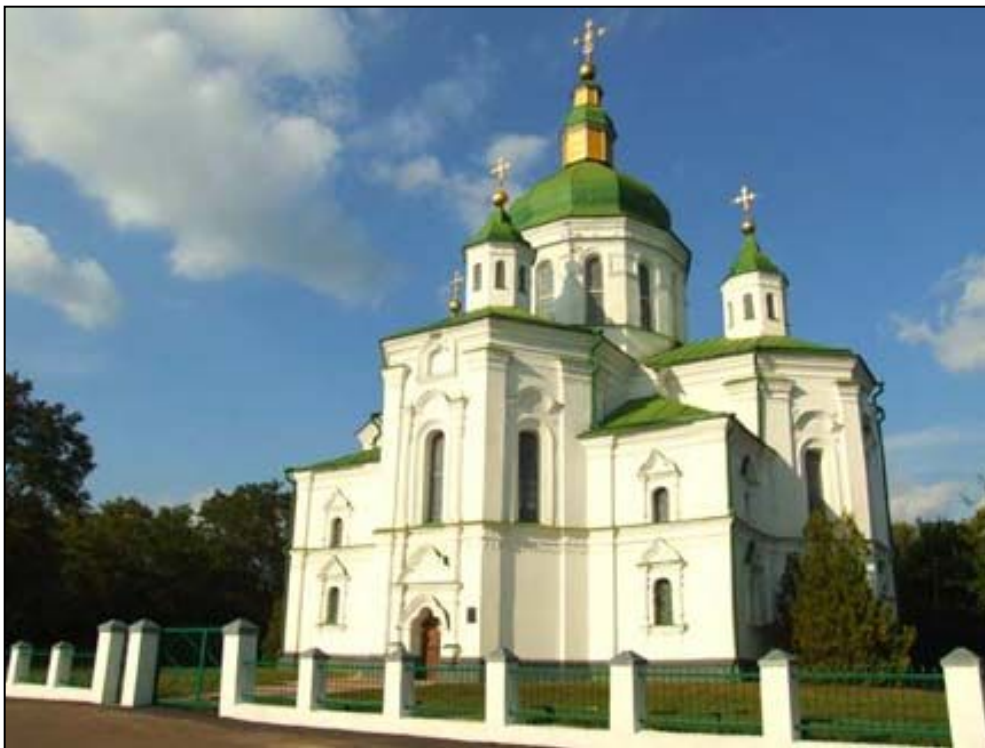
Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Преображенська церква у Великих Сорочинцях

Спорудження мурованого храму розпочалося 1723 р. і було викликане бажанням гетьмана Данила Апостола облаштувати свою Сорочинську резиденцію, яка виконувала роль неофіційної столиці. 1734 р. будівельні роботи завершилися. Збудована у стилі українського бароко, церква первісно мала дев'ять бань. Після пожежі 1800 р., коли церкву вразила блискавка, чотири менші бані були зняті, тож нині церква має лише п'ять бань.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Собор святого Юра у Львові

Будівництво греко-католицької кафедри розпочалося 1744 року за проектом Бернарда Меретина. Храм стоїть на терасі, до якої ведуть дво-маршеві сходи, прикрашені балюстрадою й скульптурами геніїв роботи С. Стажевського.

Із 1998 року Собор разом із Ансамблем історичного центру Львова увійшов до складу світової спадщини

ЮНЕСКО.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Скульптурна група святого Юрія-Змієборця на фасаді собору святого Юра у Львові

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

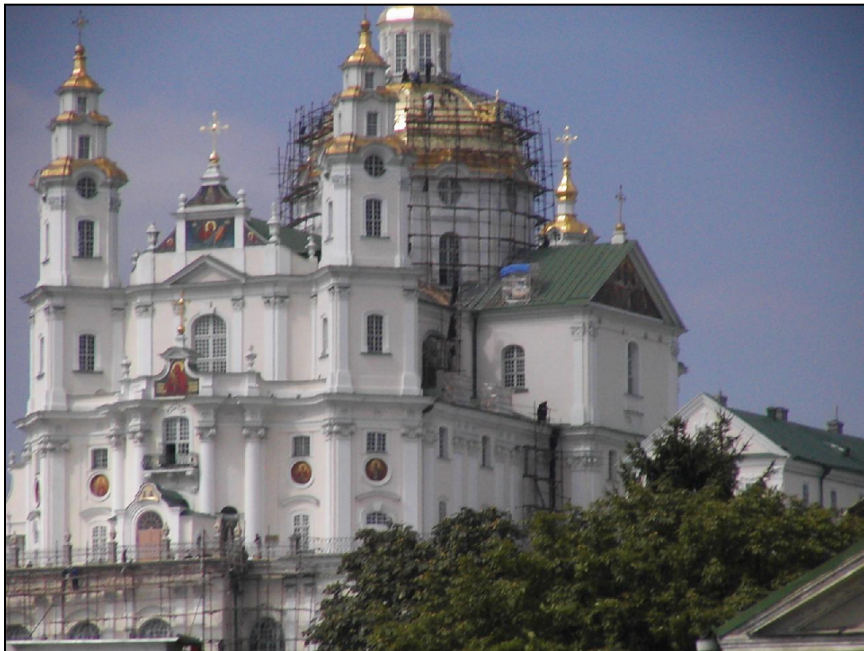
Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

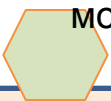
Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Успенська соборна церква Почаївської лаври

Собор вивищується над землею на 56 метрів. Його вінчає величний купол, і оточує з трьох сторін велика тераса-галерея. Над центральним входом собору — ікона «Успіння Божої Матері». Архітектори надали собору хрестоподібної форми, розділивши аркадами колон на три частини. Собор розписаний і прикрашений іконами і зображеннями, пов'язаними з історією монастиря і подіями з життя Спасителя.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Портрет Павла Руденка роботи В. Боровиковського

Наприкінці ХVІІІ ст. в Україні набуває поширення такий жанр мистецтва, як порт-рет. Митці прагнули зберегти й продовжити у часі образи недавнього героїчного минуло-го України, а також представників міщан та селян. Саме таким є портрет Павла Руденка, полтавського бургомістра, написаний Володимиром Боровиковським (1757-1825). Портрет Павла Руденка є останнім відлунням монументального козацько-старшинського портрета і за своїм формально-образним ладом завершує його розвиток. Із кінця ХVІІІ ст. козацька старшина буде наслідувати центральну аристократію, тому портретний живопис козацького типу (з притаманними цим зображенням елементами побуту та моди козацької старшини) відійде в минуле.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Покровська церква в Києві

За композицією церква належить до українських триверхих тризрубних храмів. Будівля зведена у 1766-1772 рр. у стилі українського бароко видатним архітектором Іваном Григоровичем-Барським (1713-1785).

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Палац Кирила Розумовського в Батурині

Після скасування гетьманства (1764) Кирилу Розумовському спало на думку побудувати у Батурині палац. Його будівництво за проектом шотл. арх. Чарльза Камерона тривало протягом 1799-1803 рр. Палац має три поверхи. Один фасад прикрашено лоджією, другий — балконом. Бічні фасади мають напівротонди, що значно збагатили силует. У серпні 2009 року було закінчено масштабну відбудову цієї пам'ятки архітектури.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

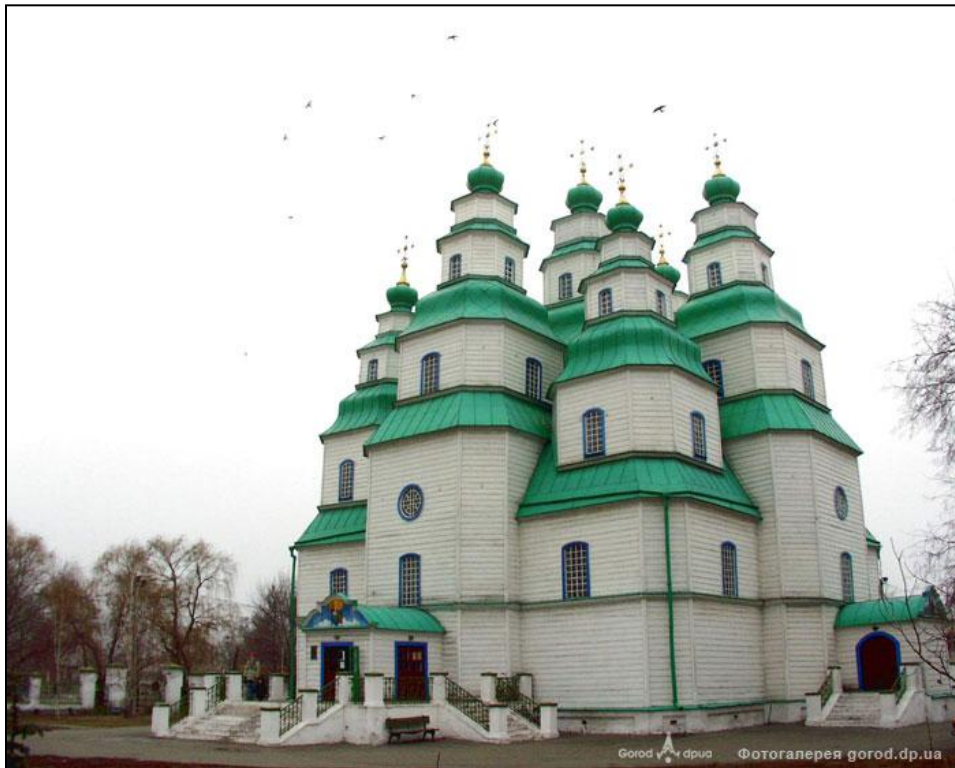
Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Троїцька соборна церква в Самарській слободі (Новомосковську)

Самарський Пустинно-Миколаївський військовий монастир — православний монастир Запорозької Січі. З будівель монастиря залишився в сучасному Новомосковську Троїцький собор (майстер Я. Погребняк). Дерев'яний собор збудований без жодного цвяха. 1888 року споруду було перекладено за проектом архітектора Харманського. Це єдиний збережений в Україні дев'ятидільний храм. Він належить до 100 найкращих дерев'яних споруд світу.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Ікона «Моління» з Вознесенської церкви в Березні

Вершиною українського бароко
вважають ікони з іконостасу
Вознесенської церкви селища
Березна на Чернігівщині. Серед
них й ікона «Моління».

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

«Дівчина з Поділля» В. Тропініна

На початку ХІХ ст. однією з найголовніших тем у мистецтві було зображення народного життя. Важливу роль у цьому відіграв Василь Тропінін, який багато писав українських селян. Про це він згадував на схилі літ: «Я мало вчився в Академії, але навчився в Малоросії: я там без перепочинку писав з природи...» Саме до таких картин належить «Дівчина з Поділля». Твір вражає не лише своєю майстерністю, але, насамперед, тим теплим почуттям у ставленні до моделі, що загалом не властиве тогочасному мистецтву, у якому панівною була естетика класицизму. Художник уважно змальовує типову подільську сорочку, корали на шиї, дівочий головний убір, при цьому фарби добре відтворюють фактуру зображеного. Але увага митця далека від захоплення етнографічною екзотикою вбрання, він бачить у ньому високохудожні атрибути народного побуту.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Будівля Київського університету

Будинок Головного («Червоного») корпусу ун-ту збудований у традиціях російського класицизму за проектом архітектора Вікентія Беретті. Будівля вийшла надзвичайно величною та суворою.

Будівля являє собою величезний замкнений квадрат із внутрішнім двором. Особливо виразна архітектура східного фасаду, що досягнуто контрастним протиставленням протяжної площини стін могутній вертикалі колон портика, який вирішено в іонічному ордері на всю висоту будинку.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

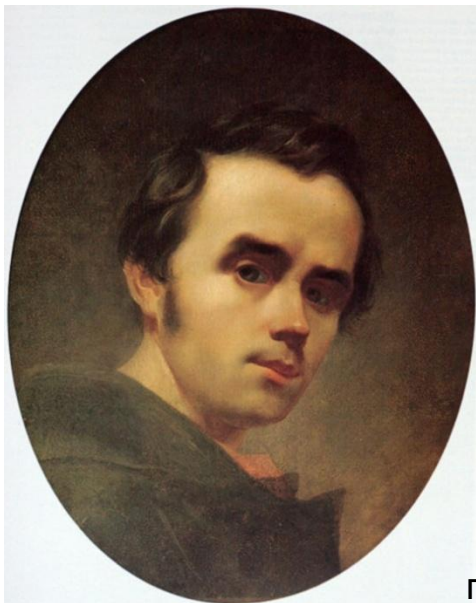
Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

**«Автопортрет» Т,
Шевченка (1840 р.)**

У творі поєднані безпосередні прояви людських переживань, властивих романтизму, з глибоким відтворенням внутрішнього світу. «Автопортрет» було створено Шевченком в академічній майстерні художника Ф. Пономарьова, з яким він товаришував в академії.

«Катерина»

Картина виконана Шевченком за темою однойменної його поеми влітку 1842 року в Санкт-Петербурзі. «...Я намалював Катерину в той час, як вона попрощалася зі своїм москалем і вертається в село, у царині під куренем дідусь сидить, ложечки собі струже і сумно дивиться на Катерину, а вона, сердешна, тільки не плаче..., а москаль дере собі, тільки курява ляга; По однім боці могила, на могилі вітряк, а там тільки степ мріє. Отака моя картина».

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

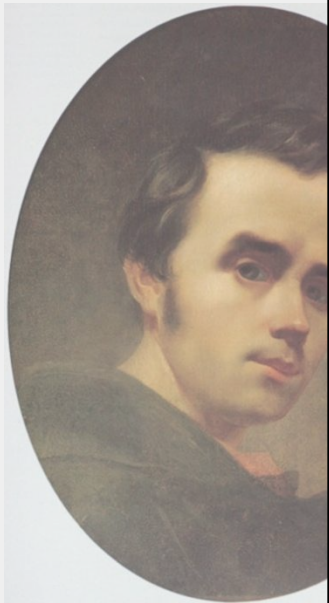
Київська Русь
кін. X – поч. XI ст.

Київська Русь
XI –

Київська Русь
XVI

Укр. землі в
пер. пол.
XVII ст.

«Автопортрет
Шевченка (1845)»

«Катерина»
однойменної його
намалював Кате
їм москалик і
сидить, ложечки
а, сердешна, тіль
яга; По однім боці
міріє. Отака моя

Національно-
визвольна війна

Укр.
60-80 р

лі в
пол.
т.

Укр. землі в
другій пол.
XIX ст.-XX ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Офорт «Дари в Чигирині»

Цей офорт Т. Шевченко написав до альбому «Мальовнича Україна». Поет двічі — у 1843 і 1845 роках — відвідав Чигирин. Він зробив тут кілька малюнків на місцеві теми. Широковідомий офорт «Дари в Чигирині», присвячено козацькій раді 1649 р.

Офорт «Судня рада»

Офорт з альбому «Мальовнича Україна». Виконаний 1844 року. Автор відтворив волосний суд («судню раду»), зробивши такий підпис: «Отаман сбира на село громаду, колы що трапытця незвичайне, на раду и суд. Громада, порадывши и посудивши добре, расхочется,».

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

**Будинок Полтавського земства.
Нині краєзнавчий музей. 1903-1908**

На початку ХХ ст. в архітектурі поширюється стиль, який отримав назву український модерн. Цей стиль в українській архітектурі найбільш вдало втілено в будинку Полтавського губернського земства. Його автором був Василь Кричевський (1873-1944). Із головного фасаду будинок мав два з половиною поверхи, а з двору — три з половиною. Високий цоколь з рожевого граніту, складений з великих грубо оброблених каменів, прорізують вікна з фігурними перетинками, над ними прокладено міцний карниз. Над головним порталом влаштовані потрійні вікна з крученими біло-синіми колонами, над якими зображено герб Полтави в оточенні прапорів.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Будинок із химерами — цегляна споруда стилю раннього модерну. Свою назву отримав через скульптурне оздоблення, що вражає уяву чудернацькими істотами тваринного наземного та підводного світу. Архітектор — Владислав Городецький, скульптурні прикраси за власними ескізами виконав міланський скульптор Еліо Саля. Будинок спроектовано у формі куба: з боку вулиці Банкової він має три, а з боку площі Івана Франка — шість поверхів. Резиденція Президента України.

Будинок з химерами в Києві. 1902 - 1903

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Будівля театру в Одесі

Сучасна будівля зведена 1887 року архітекторами Ф. Фельнером і Г. Гельмером у стилі віденського бароко. За своїм плануванням і технічними даними не поступається найкращим у Європі. За поздовжньою віссю будівлі — двох'ярусний з високим аттиком портал головного входу, за поперечною — триаркадні галереї

бокових входів.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

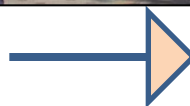
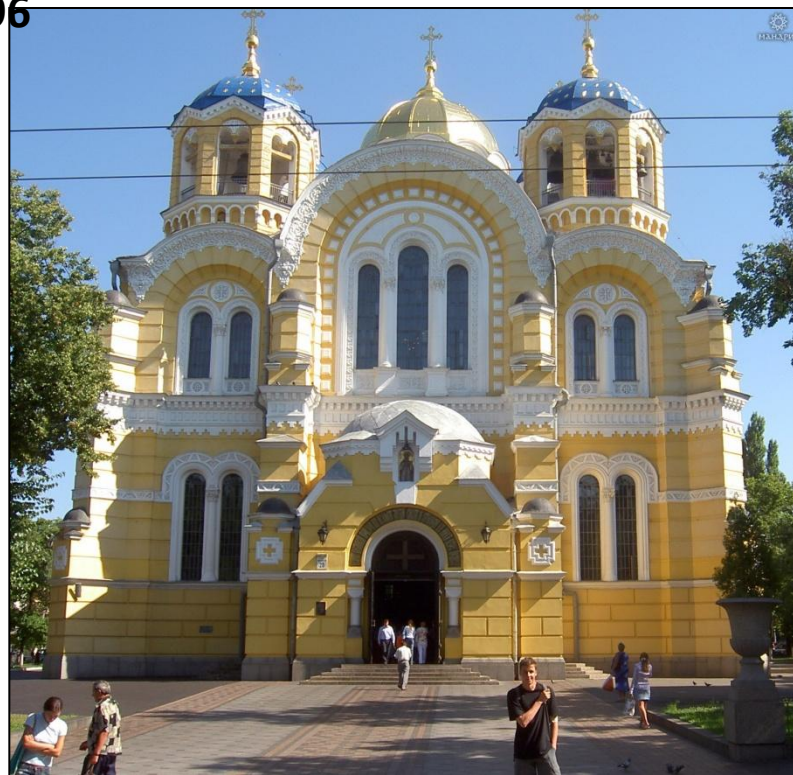
Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Володимирський собор у Києві.

1862-1896

Масивний семибанний храм зведений у візантійсько-давньоруському стилі. Це шестистовпний триапсидний храм, увінчаний сімома банями. Початковий проєкт собору створили архітектори І. Штром і П. Спарро; пізніше його переробив архітектор О. Беретті. Найбільшою художньою цінністю споруди є настінні розписи, виконані 1895-1896 рр. колективом українських, російських та польських художників. Основні з них (15 великих композицій та 30 окремих постатей) належать видатному художнику В. Васнецову. У розписі собору також брав участь М. Врубель.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Будинок резиденції митрополита Буковини в Чернівцях. 1864-1873

Резиденція митрополитів Буковини (зараз: **будівля університету**) — це архітектурна перлина Чернівців і вершина творчості відомого чеського архітектора і вченого Йозефа Главки. Резиденція являє собою врівноважену групу з трьох головних будівель навколо красивої внутрішньої площі. У центрі розташована резиденція митрополита з капличкою. По боках — семінарія та будинок для приїжджих. Ансамбль органічно доповнено церквою, а його куполи й башти посилюють ефект духовної вищості.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

**Будівля банку «Дністер» у Львові.
1906**

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

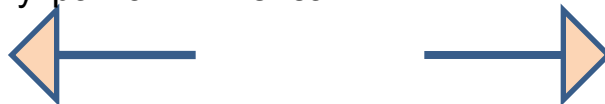

*Микола Пимоненко. Збирання сіна. 1907 р.
(Харківський художній музей)*

Картини «Сінокіс», «Ворожіння» М. Пимоненка

Академік живопису Микола Пимоненко (1862-1912) походив з родини іконописця. Навчався іконопису в Києво-Печерському монастирі, закінчив школу художника М. Мурашка, Петербурзьку академію мистецтв. Є автором близько 715 картин і малюнків. Майстер реалістичного живопису, він один з перших у вітчизняному малярстві поєднав побутовий жанр і поетичний український пейзаж.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Картини «Весняний день в Україні», «Козаки в степу» С. Васильківського

Втілення національної ідеї в мистецтві виразно засвідчує творчість Сергія Васильківського (1854-1909). Свій талант він присвячує Україні: пише пейзажі Подніпров'я, Поділля, рідної Слобожанщини, архітектурні пам'ятники, жанрові картини, історичні полотна. Картину «Сторожа Запорозьких Вольностей» (або «Козаки в степу») вважають найбільш значним твором митця на історичну тему. Два вершники, зупинивши коней, прислухаються до тиші знелюднілого, випаленого сонцем степу. Спрямований вглиб, до горизонту, рух хмар, плавні, спокійні ритми просторових планів відтворюють епічність пейзажу.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

ківська
рідна
Карпати
значно
до т
хмань

П
Я,
Ш
СЯ
УХ

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

В
ківської
рідної С
Картин
значни
до тиш
хмар, п

исиль
ділля,
ільш
ються
, рух

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
державна

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

**Картина «Запорожці пишуть листа
турецькому султанові» І. Рєпіна 1878-1891**

Родом з
мальовничого Чугуєва
(Харківська обл.) був
всесвітньо відомий
портретист Ілля Рєпін.
У родинній садибі Тар-
новських — Качанівці
— Рєпін створив перші
етюди до знаменитої
картини «Запорожці
пишуть листа
турецькому султану».

Сюжетом цієї
картини став лист
запорожців
турецькому султану,
начебто написаний
1676 року як відповідь
запорозьких козаків на
вимогу турецького
султана Мехмеда ІV.

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІст.

Іван Труш (1869-1941) —
найяскравіший пейзажист та
портретист західноукраїнської
школи образотворчого мистецтва.

Український пейзаж другої
половини ХІХ — початку ХХ ст.
досить різноманітний і багатий за
своїм образним рядом і за суто
живописними прийомами. Саме
через пейзаж автор реалізовує
енергійні прагнення до нових
засобів зображення. Труш — один
з найбільш визначних українських
мистців-імпресіоністів, вельми
своєрідний кольорист. Мистецька
спадщина І. Труша нараховує
понад 6 тис. робіт. До шедеврів
пейзажу належить робота «Дніпро
під Києвом» (1910).

Картина «Дніпро біля Києва» І. Труша

1910

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Київська Русь
кін.Х – поч.ХІ ст.

Київська
Русь
ХІ – ХІІІ ст.

Галицько-
Волинська
держава

Укр. землі у
складі
Великого

Українські
землі в ХVІ
ст.

Укр. землі в
пер.пол.
ХVІІІст.

Пам'ятник Б.

Хмельницькому в Києві

Пам'ятник Богдану Хмельницькому — своєрідна емблема Києва. М.Мікешин, скульптор, якому доручили розробляти проект, доповідаючи царю, аргументував, що після придушення польського повстання «возникло общее желание достойно оказать почести за патриотическую услугу гетману Хмельницкому, который приобщил Украину к России».

1888 р. пам'ятник встановили на Софійському майдані. Пристосована до колового огляду скульптура вирізняється красою контурів, ретельним опрацюванням численних

Національно-
визвольна війна

Укр. землі в
60-80 рр. ХVІІІст.

Укр. землі в ХVІІ-
перш.пол.ХVІІІ
ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХVІІІ ст.

Укр. землі в
першій пол.
ХІХ ст.

Укр. землі в
другій пол.
ХІХ ст.-ХХ ст.

Автор: Афанасьєв Анатолій Володимирович

Вік: 57 років

Місце роботи: Круподеринська ЗОШ I-III ступенів Оржицької районної ради Полтавської області

Посада: учитель математики... а також інформатики, економіки, художньої культури та основ здоров'я

E-mail: afana2006@yandex.ru

Сайти: hudozhnya.at.ua; parakerivnika.at.ua; obz.at.ua

Щира вдячність Семеніхину Максиму Олеговичу, який надихнув на створення цієї презентації.

10.01.2013

